

Merenhoidon suunnittelun yhteydessä tehtävä ympäristövaikutusten arviointi

Osana merenhoitosuunnitelman tarkistamista tehdään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnista annetun SOVA-lain mukainen **ympäristöarviointi**.

Ympäristövaikutusten arvioinnin tavoitteena on tunnistaa suunnitelmien vaikutukset

Arvioinnin tavoite on tunnistaa ja kuvata suunnitelmien toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön sekä luonnonvarojen hyödyntämiseen. Myös edellä mainittujen tekijöiden vuorovaikutussuhteet tulee arvioida.

Merenhoitosuunnitelma koostuu kolmesta osasta

Merenhoitosuunnitelma koostuu kolmesta osasta:

Osa I: Meriympäristön hyvän tilan määrittäminen, tilan arviointi sekä yleisten ympäristötavoitteiden ja niihin liittyvien indikaattoreiden asettaminen; Osa II: Seurantaohjelma; Osa III: Toimenpideohjelma. Näihin liittyvät valmisteluajat, kuulemisajankohdat ja valmistuminen käyvät ilmi taulukosta 1.

Merenhoidon kolmen osan tarkistamista kutsutaan toimeenpanokierrokseksi, joka toistetaan kuuden vuoden jaksoissa. Yleisöä kuullaan jokaisen osan tarkistamisen erikseen.

Taulukko 1: Merenhoitosuunnitelman tarkistamisen päävaiheet 2016 - 2021

Osa	Valmisteluaja	Kuuleminen	Valmistuu
I. Tilan arviointi, hyvän tilan määrittämien ja yleisten ympäristötavoitteiden tarkistaminen	2016 – 2018	8.1 – 16.2.2018	kesä 2018
II. Seurantaohjelman tarkistaminen	2018 - 2020	alkuvuosi 2020	kesä 2020
III. Toimenpideohjelman tarkistaminen	2019 - 2021	loppuvuosi 2020 – alkukevät 2021	loppuvuosi 2021

SOVA -lainsäädännön mukainen ympäristöarviointi alkaa 8.1.2018 merenhoitosuunnitelman ensimmäisen osan kuulemisen alkaessa ja päättyy syksyllä 2021 toimenpideohjelman valmistumiseen. Valtioneuvosto hyväksyy merenhoitosuunnitelman loppuvuonna 2021, kun kolmaskin osa on valmis.

Miksi SOVA lain mukainen arviointi alkaa jo nyt?

Ympäristövaikutusten arviointi ja siihen kuuluva ympäristöselostus tehdään vasta viimeisessä vaiheessa, toimenpideohjelman tarkistamisen yhteydessä. SOVA –lain mukainen prosessi alkaa kuitenkin jo merenhoitosuunnitelman laadinnan ensimmäisessä vaiheessa, 8.1.2018 alkavan kuulemisen yhteydessä. Tähän vaiheeseen sisältyvät nykytilan arvio, hyvän tilan määrittämien ja yleisten ympäristötavoitteiden tarkistus ovat osa ympäristöarviointiin kuuluvia selvityksiä ja arviointeja jotka mainitaan SOVA –laissa (SOVA –laki 8.4.2005/200, 3§).

Mihin ympäristöarvioinnilla pyritään vaikuttamaan?

Ympäristöarvioinnissa tunnistetaan ja kuvataan mm. merenhoitosuunnitelmien toteuttamisen todennäköiset välittömät ja välilliset vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ympäristövaikutusten arviointiprosessi kytketään tiiviisti suunnitelmien laadintaan (erityisesti toimenpiteiden suunnitteluun ja valintaan) sekä osaksi suunnitteluprosessin kuulemis- ja

tiedottamisvaiheita. SOVA -laki toteaa myös, että ympäristöselostuksessa on esitettävä ne tiedot, jotka ovat tarpeen, kun otetaan huomioon ohjelman sisältö, tarkoitus ja yksityiskohtaisuus. Arviointi tuottaa ensisijaisesti tietoa suunnitelman ja sen vaihtoehtojen vaikutuksista.

Merenhoidon suunnittelun lähtökohtana on meriympäristön hyvän tilan saavuttaminen vuoden 2020 loppuun mennessä. Merenhoitosuunnitelman toteuttamisen vaikutukset meriympäristön tilaan arvioidaan. Myös kustannukset arvioidaan osana toimenpiteiden suunnittelua. SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi kattaa lisäksi lukuisia muita vaikutuksia, jotka tulee arvioida. Merenhoidon kannalta keskeistä on sisällyttää tarkasteluun seuraavat vaikutukset:

- Vaikutukset merialueiden käyttöön
- Vaikutukset elinkeinoihin
- Vaikutukset kiinteistön/maan arvoon
- Vaikutukset virkistyskäyttöön
- Vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen
- Vaikutukset merestä riippuvaisiin maaekosysteemeihin
- Vaikutukset tulvasuojeluun
- Vaikutukset vesienhoidon tavoitteisiin
- Vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen
- Vaikutukset ilmastonmuutokseen ja siihen sopeutumiseen
- Vaikutukset maisemaan, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Yllä mainitut merkittävimmät vaikutukset muodostavat pohjan arviointikehikolle, jota hyödynnetään meriympäristön tilaa parantavien toimenpiteiden valinnassa. Arviointikehikkoa sovelletaan kulloinkin tarkasteltavaan kysymykseen.

Vastuutahot ja ympäristöselostuksen sisältö

Merenhoidon suunnittelusta vastaa ympäristöministeriö, joka vastaa myös ympäristöarvioinnista. Myös muut merenhoidon vastuutahot osallistuvat ympäristövaikutusten arviointiin.

Merenhoitosuunnitelman toteuttamisen merkittävät ympäristövaikutukset kootaan ympäristöselostukseen, jossa esitetään lisäksi seuraavat tiedot:

- merenhoitosuunnitelman pääasiallinen sisältö, tavoitteet ja suhde muihin suunnitelmiin ja ohjelmiin
- ympäristön nykytila ja sen kehitys, jos merenhoitosuunnitelmaa ei toteuteta
- ympäristön ominaispiirteet todennäköisellä vaikutusalueella
- merenhoitosuunnitelman kannalta merkitykselliset ympäristöongelmat ja suojelutavoitteet
- haittoja ehkäisevät, vähentävät tai poistavat toimet
- vaihtoehtojen valinnan perusteet
- kuvaus siitä, miten arviointi on suoritettu
- kuvaus seurannan toteuttamisesta

Ympäristöselostus ja sen yleistajuinen yhteenveto sisällytetään lopulliseen merenhoidon toimenpideohjelmaehdotukseen. Ympäristöselostuksesta saatu kuulemispalaute otetaan huomioon toimenpideohjelman viimeistelyssä. Koko merenhoitosuunnitelman hyväksymisestä valtioneuvostossa tullaan aikanaan tiedottamaan ja valmis merenhoitosuunnitelma tulevat julkisesti nähtäville.

Mistä asioista SOVA –menettelyä koskien toivotaan palautetta?

SOVA -menettelyä koskien toivomme palautetta esimerkiksi siitä, onko edellä kuvattuun tulevaan arviointikehikkoon ehdotettu tärkeimmät tarkasteltavat asiat, vai onko luettelo jäänyt puutteelliseksi. Lisäksi haluaisimme näkemyksiä siitä, mihin tai minkä tyyppisiin toimenpiteisiin vaikutusten arviointia olisi erityisesti syytä kohdentaa. Saatu palaute kootaan ja sitä hyödynnetään jatkotyössä. Ympäristöministeriö ja muut merenhoidon vastuutahot kuulevat myös muita viranomaisia ympäristöarvioinnin toteutuksesta sekä ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta.

Palautteen antaminen

Palaute ja mielipiteet SOVA –menettelyyn liittyen tulee antaa **16.2.2018 klo 16 mennessä**. Palautetta voi antaa merenhoitosuunnitelmaa koskevan muun kuulemispalautteen yhteydessä tai erikseen joko sähköisellä lomakkeella, joka löytyy ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/vaiikutavesiin > [merenhoito](#), tai toimittamalla palautteen sähköisesti, tai kirjallisesti Varsinais-Suomen ELY-keskukseen (**Sähköpostiosoite:** kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi; **Postiosoite:** Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, PL 236, 20101 Turku; **Käyntiosoite:** Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku). SOVA –menettelyn osalta palautetta voi vaihtoehtoisesti lähettää suoraan ympäristöministeriöön (**Sähköpostiosoite:** kirjaamo@ym.fi, **Postiosoite:** Ympäristöministeriö, PL 35, 00023 VALTIONEUVOSTO, **Käyntiosoite:** Aleksanterinkatu 7, 00100 Helsinki).

Lisätietoja:

Ympäristöministeriössä lisätietoja antavat:

Maria Laamanen 029 5250359 maria.laamanen@ym.fi

Jan Ekebom 029 5250363 jan.ekebom@ym.fi

Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa lisätietoja antavat:

Janne Suomela p. 0295 022 947 janne.suomela@ely-keskus.fi

Pekka Paavilainen p. 0295 022 921 pekka.paavilainen@ely-keskus.fi

Helsingissä ja Turussa 8 päivänä tammikuuta 2018

Ympäristöministeriö ja Varsinais-Suomen ELY-keskus